Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 14-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 176. РІК CIII.

Вимагають резиґнації Ю. Єханурова

Київ (Р. Р.). — Голова Комісії Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олександер Кожушко запропонував на розгляд парляменту проєкт постанови про визнання праці Фонду Державного Майна України (ФДМУ) незадовільною і такою, що проводилася з порушенням законів України і завдала державі чималої шкоди.

Депутат О. Кожушко запропонував висловити недовір'я голові Фонду Державного Майна України Юрію Єханурову та звернутися до Президента з пропозицією усунути його з праці та провести розслідування діяльности керівництва ФДМУ. Підставою для цього О. Кожушко вважає інформацію Генеральної прокуратури про перевірку діяльности ФДМУ, зокрема що стосується приватизації у нафтовій і газовій промисловості.

Голова ФДМУ Ю. Єха-

(Закінчення на стор. 4)

Ціни „розморозяться" раніше

Київ. — 16-го вересня, на два тижні раніше від запланованого, Уряд відпустить ціни, заморожені на початку цього місяця у зв'язку із запровадженням гривні, повідомили засоби масової інформації, покликаючись на заяву прем'єр-міністра Павла Лазаренка.

Прем'єр сказав, що Уряд уже поінформував міжнародні валютні установи, включно з Міжнародним валютним фондом, про це рішення, зроблене з огляду на гладкий хід грошової реформи.

Тимчасова валюта України карбованець має вийти з обігу 16-го вересня.

П. Лазаренко також проголосив, що після того, як Уряд підняв акцизні податки на алькогольні і тютюнові вироби, знайшлися фонди для виплати шахтарям заборгованих платень до 16-го вересня. Він також пообіцяв зліквідувати серпневу заборгованість у платнях впродовж місяця. Прем'єр додав, що біля 60 відсотків пенсіонерів мають отримати свої затримані пенсії до середини вересня.

Японські підприємці зацікавилися Україною

Київ (Р. Р.). — Віцепрем'єр-міністер України з питань промислової політики Анатолій Кінах зустрівся з директором японської корпорації „Сомітомо" Г. Нішиду.

Під час зустрічі гість розповів, що його корпорація і одеський кабельний завод розпочали переговори про створення оптично-волоконних ліній зв'язку на території східніх областей України. Передбачається, що після модернізації одеського заводу його продукція продаватиметься в країни Азії.

Для Міністерства Охорони Здоров'я передбачається постачання автомобілів швидкої допомоги „Тойота". Міністерство промисловости і торгівлі Японії має намір відкрити забезпеченеву лінію для України, а японський „Ексімбанк" розглядає можливість щодо надання Україні кредитів з метою фінансування спільних проєктів.

Ще до кінця року делеґації міністерств промисловости України і Японії обміняються візитами для обговорення перспектив втілення в життя зґаданих проєктів.

Л. Кучму запросили відвідати Гарвардський університет

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 2-го вересня, Президент України Леонід Кучма прийняв директора Гарвардського інституту міжнародного розвитку Джеффрі Сакса.

Під час розмови Дж. Сакс назвав „видимими" та „геройчними" дії керівників України на чолі з Президентом, завдяки яким Україна створила нову Конституцію та заклала підвалини для ринкової економіки. Обговорено також пляни на майбутнє і шляхи поглиблення реформ в економіці України.

Дж. Сакс запросив Л. Кучму відвідати Гарвардський університет і підкреслив, що Президент України буде там бажаним гостем.

Того ж дня Л. Кучма прийняв амбасадора Голляндії в Україні Роберта Германа Серрі на прохання останнього. В імені уряду своєї країни амбасадор запевнив Президента, що Голляндія і далі представлятиме інтереси України в міжнародних організаціях, в тому числі у фінансових і економічних.

Л. Кучма подякував амбасадорові та урядові Голляндії за активну підтримку України на міжнародній арені та допомогу у проведенні економічних реформ.

Відбулася зустріч представників української світової діяспори

Київ (СКУ). — Заходами членів Президії СКУ та провідників східніх країн, 24-го серпня ц. р. проведено в Києві „круглий стіл" представників української діяспори — учасників поширеного засідання Української Світової Координаційної Ради. Зустріч проведено в готелі „Братислава" при участі 35 провідників українських діяспорних центральних організацій та членів Президії СКУ.

Зборами проводив Василь Бабенко, голова української громади Башкортостану.

Зустріч відбулася в діловій та дружній атмосфері. Присутні мали нагоду довідатись про працю українських громад у багатьох країнах поселення. Переважали думки присутніх про потребу задержання української ідентичности, посилення інформації, співпраці та об'єднання цілої діяспори.

Протестують проти антиконституційних законів

Київ (Р. Р.). — Українська Національно-Консервативна Партія (УНКП) оприлюднила заяву, у якій вимагає від Президента України зупинити дію ряду „антиконституційних" законів у сфері економіки, зокрема, закон про патентування деяких видів підприємницької діяльности.

Голова УНКП Олег Соскін сказав на пресовій конференції, що введення в дію цього закону є „цілеспрямованою дискримінацією приватного бізнесу", з яким не можуть конкурувати державні підприємства. Крім того, цей закон суперечить статті 13 Конституції України.

О. Соскін вважає, що економічна політика українського Уряду націлена на знищення приватної власности. В Україні, на його думку, „формується комуністично-феодальна економічна система, дальше впровадження якої приведе до масових протестів і страйків". Проєкт закону про декларування доходів та майна фізичних осіб О. Соскін назвав „фашистським", оскільки він є „відвертим порушенням прав людини", бо несплата такого податку тягне за собою 3-5 років ув'язнення.

Звертаю.ись до голови Верховної Ради Олександра Мороза, голова УНКП пропонує не допускати продукування подібних законів, „аморальних у відношенні до українських платників і здатних за півроку зруйнувати всю українську економіку".

Керівники підприємств Києва також повідомили про намір вдатися до масових акцій протесту, якщо Уряд не зупинить дію цих законів.

А. Лебедь вестиме переговори щодо Чорноморської фльоти

Москва. — Рада безпеки при президенті Росії, секретарем якої є Алєксандр Лебедь, проголосила, що вона займеться переговорами щодо Чорноморської фльоти, оскільки, за її словами, Київ виявляє схильність до відступу від своїх зобов'язань, повідомив 10-го вересня „ОМРІ Дейлі Даджест", покликаючись на УНІАН та ІТАР-ТАСС.

Зауваження це російська установа зробила у зв'язку з безвиходною ситуацією щодо статусу Севастополя. Росія вважає, що торішні сочинські угоди, які допускають перебування російської частини Чорноморської фльоти в цьому порті, дають тільки їй право на користування базою.

Україна ж пояснює домовлення як такі, що дозволяють Росії використовувати кілька бухт для своїх кораблів і не виключають права України на використання порту.

Пресслужба Ради безпеки при російському президенті зауважила, що Росія розглядає сочинські угоди в контексті єдиної оборонної програми, покликаної забезпечити її „законні" інтереси в реґіоні Каспійського і Чорного морів.

Як відомо, голова Ради безпеки А. Лебедь успішно припинив військовий конфлікт у Чечні і цим викликав несамовиту критику як з боку крайніх російських націоналістів, так і комуністів. Йому закидають, що він поступився російськими інтересами, поставивши Чечню на поріг незалежности.

Доручення проблеми Чорноморської фльоти А. Лебедю, якого президент Боріс Єльцин змушений був взяти до уряду для забезпечення своєї перемоги у липневих виборах, є, очевидно, спробою завдати йому ще більшої політичної шкоди. Тому на переговорах з українськими керівниками становище його може бути твердішим, ніж на переговорах в Чечні.

Засудження унсовців у Білорусі було політичним процесом

Київ. — УНА-УНСО заявила на пресконференції 10-го вересня, що засудження білоруським судом сімох членів цієї організації, арештованих під час мінської демонстрації 26-го квітня і звинувачених у хуліганстві, було політичним процесом, повідомила УНІАР.

„Цю справу мені важко назвати судовою чи кримінальною, — сказав Андрій Шкіль, пресссекретар УНА-УНСО. — Це був відкритий і явний політичний процес".

Як відомо, сімох арештованих у квітні українських громадян засуджено на початку цього місяця до в'язничних термінів від одного до двох з половиною років. Хоч головний суддя заперечив, що їхнє громадянство бралося до уваги, найсуворіші в'язничні терміни викликають сумніви у цьому твердженні. Білоруські громадяни, арештовані одночасно з українськими, отримали щонайбільше два тижні ув'язнення.

А. Шкіль повідомив також, що прокурор питав підсудних, скільки „невинних російських вояків" вони вбили в Чечні. Як відомо, члени УНА-УНСО брали участь у конфлікті на боці чеченців, але це не мало нічого спільного з участю в демонстрації.

Більшість незалежних спостерігачів та адвокатів також переконані в тому, що це був політичний процес.

Адвокат Володимир Колесніков, який захищає сімох підсудних, ствердив, що в судовій залі і під час перебування арештованих у слідчому ізоляторі мали місце численні порушення закону. Він зазначив, що оскарження вироку є обов'язковою справою.

Учасники конференції заявили, що Уряд України на бажає захищати права своїх громадян, які опинилися в скрутному становищі.

Проте, як відомо, український консул у Мінську Михайло Москаленко назвав суд несправедливим і погрозив подати відклик до Верховного суду Білорусі.

Москва запрошує закордонних лікарів

Москва. — Офіційні чинники у четвер, 12-го вересня, повідомили, що закордонні лікарі допомагатимуть російським лікарям при баданнях і оціненні серцевої недуги президента Боріса Єльцина. Про те, чи хтось із закордонних лікарів буде одним із групи хірургів, які робитимуть операцію, ще невідомо.

Б.Єльцин настоює на тому, щоб операцію його серця робили кваліфіковані російські хірурги в Росії. Одначе згідно зі словами Сергея Міронова, керівника Медичного центру у Кремлі, закордонні лікарі відіграватимуть у цій процедурі важливу ролю. Він одначе не назвав нікого із закордонних лікарів, які будуть запрошені на консультацію чи до участи у самій хірургічній процедурі. Він все ж таки зазначив, що правдоподібно буде запрошений д-р Майкл ДеБейкі з Медичного центру ім. Бейлора у Гюстоні, Тек., якого він назвав „найвидатнішим серцевим хірургом нашого часу". Д-р М. ДеБейкі є тим, який успішно провів першу окружну „байпес" операцію серця. Крім того він також допомагав у вишколі д-ра Рената Акчуріна, керівника серцесудинних операцій у Кардіологічному інституті в Москві, який на думку багатьох напевно буде одним із хірургів Б. Єльцина.

С. Міронов підкреслив, що успіх цієї операції є дуже важливим і тому ніхто не буде вдаватися до фальшивого патріотизму, твердячи, що все російське найкраще. Крім того західні спеціялісти мають більше практики у переведенні таких операцій, які є на денному порядку, тоді коли в Росії всього 3,000 таких операцій відбуто впродовж року. Однак найбільш важливою причиною є те, що російські лікарі можуть боятися брати на себе відповідальність за цю операцію, бо їх можуть покарати за неуспіх.

Схвалено договір про заборону ядерних випробувань

Ню Йорк. — Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй схвалила договір про всеохоплюючу заборону ядерних випробувань.

За це рішення віддали свої голоси 158 країн. Проти виступили Бутан, Індія та Лібія, участи в голосуванні не взяли Куба, Ливан, Маврикій та Сирія. У найближчі дні у центральних установах ООН почнеться підписання документу уповноваженими представниками держав. Очікується, що першими, відразу після 17-го вересня, його підпишуть представники З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Китаю, Франції і Росії.

Неґативне наставлення до договору з боку Індії, яка близька до того, щоб створити власну ядерну зброю, нікого не здивувало. На женевській конференції з питаннях роззброєння, де обговорювано проєкт документу, індійські дипломати дали до зрозуміння, що договір їм не підходить, оскільки він „зберігає монополію на ядерну зброю п'яти держав, котрі її мають". На сесії Генеральної асамблеї індійці заявили, що їхня країна „не підпише договору ні тепер, ні пізніше".

Особне наставлення щодо договору висловив і Пакистан, який також успішно здійснює власну ядерну програму. Його представник сказав на сесії Генеральної асамблеї, що Ісламабад приєднується до думки більшости держав і підтримує спільну резолюцію, однак з підписанням квапитися не буде.

Щоб договір, який назавжди заборонить ядерні вибухи, набрав чинности, треба, щоб його підписали щонайменше 44 держави, в тому числі п'ять ядерних держав, а також три

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СЛАБА АКТИВНІСТЬ ВНУТРІШНЬОГО КАПІТАЛУ

КИЇВ. — Голова Національного агентства України з реконструкції та розвитку Роман Шпек вважає, що фондовий ринок в Україні недостатньо розвинутий через слабу активність внутрішнього капіталу. Грошова реформа сприятиме включенню в обіг готівки, яка перебуває за межами банкової системи і це сприятиме стимулюванню виробництва. Водночас Р. Шпек зазначив, що західні учасники фондового ринку ще не скоро будуть готові користуватися послугами українських посередників.

ВІЙСЬКОВІ ЗАКЛАДИ ПРИЙМАЮТЬ ЮНАКІВ І ДІВЧАТ

ХАРКІВ. — У Харківському військовому університеті відбулися урочистості з нагоди прийняття присяги молодих курсантів. Участь взяв міністер оборони України генераллейтенант Олександер Кузьмук, який сказав, що понад 4,000 юнаків і дівчат цього року стали курсантами військових навчальних закладів і тепер вони присягають на вірність народові України. В деяких інститутах та на катедрах врочистості вже відбулися. О. Кузьмук вручив бойовий прапор Харківському військовому університетові, який вважається провідним військовим навчальним закладом України.

АҐРАРІЇ ЗНОВУ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

КИЇВ. — Депутатська група „Аграрники за реформи" знову приєдналася до фракції Селянської Партії України, створивши таким чином одну фракцію під назвою „Аграрники України". У розповсюдженій в парляменті заяві пояснюється, що мотивом для об'єднання стало „бажання спільними зусиллями сприяти прийняттю законів в аґрарній сфері та кваліфіковане і вагоме відстоювання інтересів агро-промислового комплексу. Сьогодні фракція „Аграрники України" нараховує 60 депутатів. Фактично відновилася фракція, яка була на початку праці парляменту останнього скликання і яка минулого року розділилася на ліво-центристську групу СелПУ та центристську групу „Аграрники за реформи".

М. КРИЛОВ ПОВЕРТАЄТЬСЯ НА ДОНБАС

ХАРКІВ. — Сюди місяць тому на прохання дружини привезли арештованого в Донецькому співголову страйкового комітету Михайла Крилова. Прохання дружини задовольнили і Крилова тримали в Харківській тюрмі. Та 11-го вересня М. Крилов звернувся до правоохоронних органів Харківської области з письмовим проханням перевести суд над ним до Донецького, тобто за місцем мешкання і праці. Це прохання Крилов обґрунтував тим, що в Донецькому „більше знають ситуацію", пов'язану із шахтарськими протестами в липні цього року. Одним з трьох адвокатів М. Крилова є колишній заступник генерального прокурора України Юрій Гайсинський.

ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма 2-го вересня зустрівся з лідерами Української Республіканської Партії, Конгресу Українських Націоналістів і Демократичної Партії України. Обговорено питання співпраці політичних партій з виконавчою владою та ситуацію в Україні. Зустріч відбулася в рамках постійних консультацій керівників партій з Президентом України і її учасники погодилися щодо необхідности активізації політичних партій не лише у Верховній Раді, але й у праці з громадськістю. За висловом Президента, партії є проміжною ланкою між громадськістю і державними установами. Вирішено зосередити увагу на механізмі втілення в життя Конституції України, прийнятті сприятливих податкових законів, а також законів про вибори і самоврядування. Обговорено також питання необхідности підвищення ролі армії.

ПРИЙМАЮТЬ ДЕЛЕҐАЦІЮ НОРВЕҐІЇ

ЛЬВІВ. — Сюди прибула парляментарна делеґація Норвеґії з офіційними відвідинами. Голова Комітету закордонних справ і конституційних питань Гакан Бляккенберг по приїзді до Львова повідомив, що під час перебування в Україні норвезькі парляментаристи зустрінуться з головою Верховної Ради України Олександром Морозом, Президентом Леонідом Кучмою, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком та представниками парляментарних груп і фракцій. Передбачається обговорення питання співпраці, проблеми поширення Европейського союзу і НАТО на схід. Керівник норвезької делеґації зазначив, що розвиток подій в Україні їх дуже цікавить, оскільки це важливо не лише для обидвох держав, а й для усієї Европи: „Европі потрібна сильна і незалежна Україна".

„БІЛЕ БРАТСТВО" ГОТУЄТЬСЯ ЗУСТРІТИ МАРИНУ ЦВІГУН

ДОНЕЦЬКЕ. — В Донецьке обласне управління з питань релігії надійшла заява на реєстрацію релігійної організації „Великі білі брати". Члени її є прихильниками „Білого братства" і готуються узаконити свою діяльність та підготувати поле діяльности для Марини Цвігун, яка називає себе Марія Деві Христос і яка незабаром має повернутися з ув'язнення до Донецького, де мешкають її син і колишній чоловік.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 11-ГО ВЕРЕСНЯ, двоє високопоставлених державних урядовців зрезиґнували зі своїх становищ, протестуючи в цей спосіб проти закону, що його минулого місяця підписав президент Билл Клінтон і котрим зліквідовано гарантію про грошову допомогу потребуючим убогим дітям країни. Відхід Мері Джо Бейн і Пітера Еделмана, двох чиновників зі середовища теперішньої Адміністрації, котрі займали становища заступників секретаря Департаменту здоров'я та громадської обслуги, тільки підкреслило існуючий поділ серед демократів, який заіснував після згоди Президента підписати республіканський законопроєкт про допомогу потребуючим.

У СВІТІ

ДЕПУТАТИ БІЛОРУСЬКОГО парляменту у вівторок, 10-го вересня, дали Алєксандрові Лукашенкові, президентові Білорусі, п'ять днів для того, щоб він скасував цілий ряд своїх указів, які були відкинуті верховним судом країни. „Якщо до 15-го вересня він не скасує цих протиконституційних указів ми розпічнемо проти нього судовий процес", сказав Васілій Новіков, перший заступник голови парляменту на пресовій конференції у Мінську, столиці Білорусі. А. Лукашенко веде боротьбу з білоруським парляментом за зміни у конституції цієї колишньої республіки СССР. Він пропонує нову конституцію з поширеними правами для себе, як президента, а парлямент хоче взагалі зліквідувати становище президента.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Погляд на п'ять років назад

Україна, як відомо, все ще продовжує святкувати п'ятирічний ювілей своєї незалежности. І кожна згадка про початок цієї незалежности неминуче породжує спогади про інший „ювілей" — 19-го серпня 1991 року. Той зловісний день, коли совєтське радіо і телебачення грізно повідомило про створення Государствєнного Комітєта Чрєзвичайних Проісшествій (ГКЧП). Те повідомлення приголомшило весь світ, а на просторах „великої і неділимої" совєтської імперії спочатку заніміло все в очікуванні нового терору. Але великий переполох тривав недовго. Люди збагнули, що не можна знову допустити жахливих репресій і вийшли на площі. Готових виконути накази гекачепістів було набагато, та і ті поховалися і вичікували, як розвиватимуться події. Та й у самих гекачепістів руки тремтіли, коли вони виступали на телевізії. Натовпи не висипали на вулиці кричати „Ура!" і гекачепісти майже відразу збагнули, що провалилися.

Оглянувшись назад, ми пригадуємо перші кровопролиття у Прибалтиці та Грузії, барикади в Москві, війська стримують натовп, Боріс Єльцин на броневику виступає на боці народу і демократії, а парламент совєтської Української республіки, боячись народного гніву, ухвалює Декларацію Незалежности. Синьо-жовті прапори замаяли не лише на вулицях Львова, але й в Києві. І ось такий прапор з'являється над будинком Верховної Ради.

На базарах і в крамницях порожньо, але люди щасливі. Ейфорія, пісні, пляни на майбутнє. Багато хто тоді був щасливіший, ніж сьогодні. Всі виступали за незалежність, за ринок, хоч і не знали, що то таке.

Невдовзі ейфорія минулася, а дійсність постала надзвичайно суворо: держави в Україні нема, треба все починати з нічого. Отож чимало з'явилося таких, що вирішили іти шляхом найменшого спротиву — повернутися назад до імперії: там знають, що робити. Інші взялися будувати державу, ще інші почали боротися за виживання. І добре, якщо ти молодий і повний енергії, а коли пенсіонер та не маєш ні здоров'я, ні вміння... А гроші знецінилися...

Не встигли оглянутися, як одні стали господарями, а інші опинилися у них на службі. Та й то не всі, а лише ті, кому пощастило. Тисячі людей розгублено озиралися: куди податися, чим зайнятися, як вижити? І поволі знаходили. Хто в землеробстві, хто в торгівлі, але з голоду не вмирали. Щоправда, в боротьбі за виживання стежити за політикою трудовій людині ніколи, отож і пізнати, хто є хто, дуже важко.Тому колишні активні учасники демонстрацій раптом збайдужіли до політики і перестали ходити на вибори. Не знали, за кого голосувати, тому не голосували взагалі. Вони мали свободу вибору, але не вміли нею скористатися.

В СССР все було просто. Варто тільки включити радіо чи телевізію — і там все скажуть, що і як робити. А тепер усі голоси закликають вірити тільки їм. То чи не ліпше повернутися до однопартійної системи, думали розгублені громадяни. Цієї ностальгії ще й досі не позбулися. Особливо старші люди, яким їхня молодість в імперії здається щасливою. Але молодь відразу ж почала орієнтуватися на ринок і на Захід. Проте ті збайдужілі, що не пішли на вибори, допомогли комуністичним функціонерам зфальшувати результати виборів, проголосувавши бюлетенями відсутніх за своїх кандидатів. І тепер через це так затрималися реформи. Лівих у парляменті виявилося досить, щоб гальмувати і реформи, і конституційний процес.

Та попри все, Конституцію все ж прийняти вдалося. Не треба забувати і про те, що кров в Україні не ллється, а взимку люди не сидять навколо „буржуйок", як у Грузії, не рубають дерева в парках, щоб загрітися. Отож, критикуючи владу, не слід забувати і про її заслуги та досягнення.

Хіба ж не влада України в своєму взаємоборстві, на щастя, словесному, а не збройному, знаходять істину? Хіба ж не вона домоглася, що Україну не лише визнав світ, а й шанують найбільш розвинені держави і світові організації? Хіба це не заслуга української влади, що в Атланті на Олімпіаді, почувши звуки українського гимну, президент ЗСА Б. Клінтон встав на знак особливої пошани?

Сьогодні кожний українець має усі підстави для того, щоб гордитися своїм походженням і своєю батьківщиною. Критикувати державних керівників можна і треба, якщо вони того заслужили, але треба їм також і допомагати, щоб вони могли ще більше підняти авторитет України у світі, побудувати краще життя у краю, щоб українці ще більше могли пишатися своєю країною.

Ігор Лесик

ГЕРОЇЧНИЙ НАРОД УКРАЇНИ

Розвал большевицької тюрми народів і виникнення на її руїнах вільних держав, у тому числі й України, були подіями „плянетарної ваги", — казав Леонід Кравчук. І він не перебільшував, бо постала нова політична атмосфера, у якій Україна здобула належне місце в родині вільних народів. Вдержання самостійности української держави під напором імперіялістичної Москви вимагало протягом останніх п'яти років надзвичайного, на мою думку, героїчного зусилля.

Перешкоди у нормальному процесі відбудови української держави мали в більшости психологічне підґрунтя. Понад 300 років Москва, біла чи червона, намагалась фізично знищити український нарід. Коли їй це не вдалось, вона накинулась на його душу. Відібрала від нього мову, знищила культуру, створила суспільство рабів, бо лише у такий спосіб Москві легше взяти Україну під чобіт.

Одначе п'ять років існування самостійної України виявили виразний поступ у відбудові нашої держави еволюційним шляхом, незважаючи на політичний, економічний та культурний хаос в усіх ділянках життя народу. Щоб довести скептикам, що еволюція у поступовому напрямку у наведених аспектах життя українського народу йде вперед, дозволю собі подати коротку аналізу тих аспектів.

Політичний хаос (тепер біля 40 партій) існує в нашому народі через цілу його історію. Він був вислідом органічного стремління українців до індивідуалізму, який був „ахілевою п'ятою" у процесах визвольних змагань, а заразом є деструктивною силою, яка стає на перешкоді до інтеграції суспільства. Сьогодні вже відчувається нахил до популяризації ідеологічних програм не лише в Україні, але й також у її діяспорі. Без сумніву, цей політичний симптом — позитивний і є ознакою еволюції у загальній ідеологічній атмосфері України.

Політичний хаос існує також з причин, незалежних від природної шляхетної ментальности української людини. Большевицький режим залишив своїм спадком зденаціоналізованих людей, які не мають концепції України. Ці люди не мають почуття національної гордости, почуття самобутности, національного виховання, необхідного до самопосвяти для добра батьківщини. Цього ідеалу вони не розуміють, бо не мали його у комуністичному режимі. На жаль, такі люди займають провідні місця в усіх ділянках життя української держави. Ухвалення Конституції було героїчним епізодом у діях Верховної Ради, наслідком важкої боротьби патріотичних сил із промосковськими рабськими елементами. На мою думку, рішаючим чинником у переможному вислiдi був не лише прагматизм деяких малоросів, але в першу чергу збереження в серцях депутатів український дух, почуття відповідальности перед українським народом.

Елементи героїзму українського народу особливо помітні у його економічній ділянці життя. Хіба ж праця і боротьба за життя гірників, учителів, студентів, урядовців, праця без платні, не є геройською боротьбою за життя? Важко нам уявити, як можуть жити пенсіонери без засобів до життя. Але нарід не піддається. Він рятує себе „тіньовою" економікою, яка по суті є ненормальністю у державі, бо породжує кримінальні злочини. Парадоксально, чорний ринок став поштовхом до кращого розуміння концепції приватної власности у процесах відбудови української держави. Приватна ініціятива пожвавлюється поступово, еволюційно вона реформує стару непродуктивну систему.

Питання національної культури, мови набирають здорового вигляду завдяки новоухваленій Конституції. Незважаючи на те, що українська мова серед міського населення ще не набула належної їй популярности, українізація все ж таки рухається вперед. Києво-Могилянська Академія розвивається і вкоротці підготує нові кадри інтелігенції, еліти, яка дасть Україні розум і духовну основу у всіх питаннях державного життя. Рівень і потенціял культурного життя України зростає з кожним днем.

У цій площині Україна натрапляє на протиукраїнські сили, започатковані і підсилювані Москвою, які перешкоджають народові у його героїчному зусиллі відбудувати самобутність української культури. Коли йдеться про формулювання основних ідеологічних процесів, необхідних для об'єднання всіх духовних сил народу, то й тут відбуваються еволюційні процеси у конструктивному напрямі, особливо у релігійних питаннях. Минаються релігійні конфлікти, люди будують нові Божі Храми.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про народ, від якого треба вчитися

Кожного року, коли зближається осінню час найбільших жидівських свят, я заздалегідь радію з того приводу. Ні, не плетіть, шановні читачі О-КИ, щонайдивовижніших здогадів, бо радість моя криється в тому, що тільки у ці дні, які є винятком із цілого року, так без труду можна їхати до праці, бо шляхи напівпорожні, а це в Ню Йорку та його околиці справді велика рідкість.

Цей факт, однак, як багато інших, доводить, з якою повагою і пієтизмом ставляться члени жидівської спільноти до своєї релігії і своїх традицій.

І тут, о диво, коли приходить Рош-ча-Шана чи Йом Кіппур, не діляться вони на дуже чи менше ортодоксальних, чи зовсім замериканізованих жидів — вони святкують усі з повною єдністю, і це святкування й урочистість, може, більше відчувається тут, у Ню Йорку, як християнські свята Різдва, а ще менше Великодня.

Якось саме це порівняння насунулося тепер на думку, коли жидівські свята вже ось-ось надходять, а ще до того саме минулого тижня появився в „Ню Йорк Таймс" докладний репортаж із світлинами зі святкувань Раш-ча-Шана в Умані, куди тепер з'їжджаються гасиди дослівно з усіх сторін світу, щоб молитися біля гробу свого цадика Нахмана, який помер ще в 1810 році!

При огляданні світлин із цього репортажу, на яких є прочани у лисячих шапках, капелюхах і талесах, нагадалася інша недавня картина із літа в Гантері. На його вулицях ми зі справжнім подивом обсервували молодих членів жидівської громади, які, незважаючи на те, що маємо 1996 рік та зовсім свобідний спосіб одягу, який немов одностріій вбирає молодь дослівно усіх народностей, — поважно походжали по вулицях у приписовому чорному вбранні, ярмулках або чорних капелюхах, в білих сорочках та з усіми відповідними деталями молитовного одягу — і в жодному випадку їх не зворушував той оточуючий світ.

Проміряючи шляхи та невідомі закутки околиць Гантеру, ми забрели до місцевости, в якій, на диво, поселилися, здається, тільки ортодоксальні гасиди. Нас чемно, але категорично попросили не їхати вглибину автом, мовляв, „ми тут ходимо лише пішки". Ми з цікавістю оглядали тих прохожих на дорозі, чоловіків у традиційному чорному та жінок, молодших і старших, в консервативних сукнях, перуках або низько на чоло зав'язаних хустинках, а з ними численних дрібних дітей у візочках і на руках. Все було так, немов хто перекинув нас в інший світ, десь туди в часи „небіжки Австрії", або після Першої світової війни на вулички Гусятина чи Бучача. А тим часом на два кілометри від того місця був 1996 рік, а в ньому жінки у коротеньких штанцятах і чоловіки в розмальованих „ті-ширтс"...

Задумуючись над тим баченим і пережитим саме тепер, коли нетерпеливо вичікую жидівських свят, які не дозволяють їм користуватися автами, — ставлю собі питання: що дає силу і дисципліну тому народові три тисяці років втримувати у релігійній традиції мільйони людей? Що допомогло їм не лише перетривати голокост, але зробити його найбільш відомим злочином світу, про який пригадують нам при кожній найменшій нагоді таки в цілому світі? Що дає їм таку льояльність, з якою вони взаємно собі допомагають і здобувають маєтки, які роблять їх незалежними і впевненими в собі і в завтрішньому дні?

Ні, ми можемо бути у своїх переконаннях навіть не завжди прихильними, але безсторонньо мусимо таки признати, що від того народу можна багато вчитися. І таки релігійна безкомпромісова дисципліна та традиція, якої так суворо вони притримуються, без найменших змін цілими тисячоліттями — це підстава їхньої сили у світі.

Мимоволі насуваються приклади наших негараздів на тому відтинку і стає ясно, як дуже кожному народові потрібні сильні релігійні підстави, без ухилів і обрядово-календарних компромісів, і передавання з роду в рід традицій того релігійного та родинного життя, які мають нарешті допровадити нас до так довго вимріюваної, вимолюваної та вичікуваної національної єдности й монолітности.

О-КА

Осип Труш

ДОПОМОЖІМ УКРАЇНЦЯМ У БОСНІЇ

На початку серпня ц. р. колишній шведський прем'єр Карль Більдт, який виконує обов'язки дипломата Організації Об'єднаних Націй та слідкує в Боснії і Герцеґовині, чи всі сторони дотримуються угоди, підписаної в Дейтоні, Огайо, висловив свої аналітичні спостереження і остеріг щодо невеселого стану, що існує поміж боснійськими мусулманами і сербами. Він стверджив, що ані Боснія, ані Юґославія не беруть серйозно цього договору, який мав бути першим кроком до відновлення спокою та порядку і унеможливлення зайвого кровопролиття. На його думку, нічого засаднично не змінилося, бо коли б не було військ НАТО, ЗСА й інших країн, жорсткі „етнічні очищення" продовжувалися б. І якщо поглянути в найближчу майбутність, то немає найменшої надії на розв'язання цього вікового конфлікту. Він далі стверджує, що коли б війська НАТО залишили Боснію по одному році, як було заплановано, то війна на Балканах стала б ще жорстокішою, бо до цього балканського голокосту було б долучене Косово, де повстання проти сербського гноблення є дуже актуальним. І тому, на його думку, виведення війська, які діють під егідою ООН і які втримують лад і порядок, було б великою помилкою, бо це для мусулманського світу був би стимул до збільшення військової допомоги своїм одновірцям в Боснії, а для Росії — сербам.

У зв'язку з вище окресленою і нестабільною ситуацією в країнах колишньої Юґославії, яку подав шведський дипломат, мимоволі виринає питання про українську меншину в Боснії і Юґославії. Які її перспективи? Відповідь не дуже втішна: у цих жахливих обставинах майже вщент знищена українська громада неспроможна себе переорганізувати. Вона потребує допомоги від українського уряду і від сильної західної діяспори.

Таку допомогу заплянував в Австралії Комітет допомоги українцям в країнах колишньої Юґославії. Було б побажаним, щоб у цій допомоговій акції брали участь водночас і діяспора, і український Уряд. Відносно участи українського уряду висловив цікаве спостереження референт зв'язків цього комітету М. Ткачук. Він пояснив це так, „що міждержавні відносини мають цілий комплекс питань, тісно пов'язаних між собою", отже можна здогадуватись, що присутність Росії і її роля в Юґославії мають певний вплив на українські дипломатичні відносини з Юґославією.

Із поїздки до Боснії й Юґославії і зі звіту М. Ткачука довідуємося, що понад 50 українських родин, з якими він мав безпосередній контакт, виявили бажання еміґрувати до Австралії або до інших країн. А таких є напевно більше, бо ті люди не сподіваються, що справи поправляться. Українська меншина в колишніх країнах Юґославії є переслідувана і переживає знущання, погрози і грабунки. Вона не має перспективи відновити знищене церковне і громадське життя. Всі познаки вказують на те, що ситуація прямує до гіршого.

Варто на цьому місці згадати, що коли шведський дипломат подав загальний образ події і повідомив про заходи ООН з метою унормувати постійно напружену атмосферу, спричинену віковими національно-політичними і релігійними порахунками, то з другої сторони вичерпну інформацію відносно підготови до виборів у Боснії подала зі Сараєва Анна Гусарська, політична аналістка Інтернаціональної кризової групи в питаннях дейтонських домовлень. Вона сказала, що у цій ситуації вибори, на яких твердо наполягає Америка, не будуть вільними і чесними, але у цих складних умовах визнають їх демократичними, всупереч дійсності. Ці вибори заплановані на 14-го вересня. То, згідно з її твердженням, буде фарс, який влаштують ті самі сили, що допомагають порядку і миру в Боснії. Крім цього, треба бути свідомим, що обставини, в яких оформилася молода ґенерація з ментальністю „етнічної чистоти", фатально зменшують шанси на зміну теперішнього загрозливого стану.

Тому нашим обов'язком, а особливо наших центральних організацій, є докласти всіх зусиль, щоб подати переслідуваним братам і сестрам братню руку помочі і тим самим доказати, що нам небайдужа доля кожної української родини чи людини, де б вона не жила.

Очевидно, що українці в Боснії не єдині, які потребують помочі. Потребує її також східня українська діяспора в Росії, та однак ситуація в Боснії вимагає прискореної дії, щоб врятувати людей у небезпечній ситуації.

Юлія Зейкан,
Ужгород

ТАЛАНТ І БОЖЕ ПРОВИДІННЯ

Любов Дмитришин, художньо-документальна повість „Українська мати", Ужгород. Видавництво „Ґражда", 1995.

II

Як працювалося авторці цієї невигаданої повісти в обласній (провідній) газеті „Закарпатська правда", що виходила понад 165-тисячним тиражем, знаю не з чужих слів, а вочевидь, бо теж працювала там. Думаючих головних редакторів змінювали тупі й амбіційні. Здібну журналістку, аби принизити, нездарі переводять працювати в „нежіночий" відділ сільського господарства, де малися одні відрядження для написання метеріялів під рубрику „Тваринництво — ударний фронт"... І то — матір, котра очікувала дитину...

Але вона витримала. А водночас, у вільні хвилини, більше — ночами, писала книжки, поглиблюючи, від книжки до книжки, соціяльну проблематику творчости. „Українська мати" — виходить далеко за межі того, що нині маємо в художній документалістиці. Якщо свого часу в Україні, в другій половині 70-их, читачі були полонені короткими документальними повістями Олексія Дмитренка („Увіходимо в полум'я"), на початку 80-их — літературними бесідами Федора Зубанича („Діялоги серед літа"), та ще кількома книжками, яким пощастило вийти, зокрема й Євгена Гуцала, Володимира Яворівського, Івана Чендея.., — то нині вони ще з більшим захопленням прочитають вище названу книжку, віднаходячи в ній і крихти свого власного болю.

В чому ж новизна книжки Любові Дмитришин? Насамперед в тому, що в ній не просто розповідається про достовірні факти, а відтворене життя з усією драматичністю, глибиною переживань, державні і світові події і проблеми переломлюються в душі і житті авторки, показуючи, як тісно пов'язана доля кожного з нас і як сильно залежні ми від влади, при якій живемо. Всім єством відчуває літераторка і мати переживання інших матерів світу. Той комертон, настроєний на власну доню й тих, хто в імперії, — а Україна до янаєвського путчу була затиснута нею, — мав би порятувати її та інших дітей.

І для Матері почалося ходіння по Голготі. У відчаї народжується записка до професора Джорджа Грабовича з Українського Інституту Гарвардського Університету (ЗСА): „Я приїхала з Ужгорода, щоб побачитися з Вами... Справа в тому, що в мене важко хвора донька. У неї складні вроджені вади серця і операція можлива тільки в ЗСА. Ви проживаєте в Бостоні, а там практикує професор А. Кастанеда, який робить подібні операції...".

У Києві авторка, перед тим, як прийти на зустріч із п. Грабовичем, знайомиться з українською поетесою в Бразилії Вірою Вовк, до якої ось-ось повинна прийти донька Ліни Костенко, нашої знаменитої поетеси, Оксана Пахльовська... Нічим не може допомогти пані Віра Вовк, бо живе в небагатій Бразилії...

Немало було звертань в різні центри СССР. Одначе майже всі — безрезультатні. Від Фонду Милосердя і Здоров'я — відписка, що відтворює, як у краплі води, десятки інших:

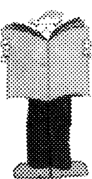
„29 червня 1989. ч. 17-Ч-849-9

Шановна Любов Юліянівно! Правління Совєтського Фонду Милосердя і Здоров'я уважно ознайомилось з Вашим листом і повідомляє слідуюче. Питаннями організації і надання медичної допомоги неселенню займається Міністерство здоров'я СССР".

Зрозуміло, мати б'є тривогу далі, бо переконалася, що найкращі гасла; „Все — для дітей!" — то є лише гасла. Українські матері в совєтському раю переживають справжнє пекло, і не тільки чорнобильське. Життя не щадить і в Америці, куди з такими труднощами дістається з чоловіком-письменником і журналістом. Бо в Дебора-центрі, після обстеження й катетеризації серця Любі остаточно відмовляють в операції. (Подібного поєднання вад серця в Дебора-центрі ще не бачили, отже, не мали й практики).

Кажуть, художньо-документальні повісті пишуться через літа, коли належно оцінено події. Книжка Любові Дмитришин — гарячі сліди пережитого, уміння проаналізувати час і себе в ньому. Десятки людей —

(Закінчення на стор. 3)

Лекції англійської мови

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття дев'яте

ЧЕРЕЗ ДОБУ, РІВНО О НАЗНАЧЕНІЙ ГОДИНІ...

Українському слову „час" відповідають два англійські: **time** і **o'clock** (друге означає показання годинникової стрілки). Ось розповсюджений в Америці вираз, до якого нелегко підібрати відповідник в українській мові:
on the hour — рівно о назначеній годині (тобто о 2:00, 3:00 і т.д.)
on the half hour — о 2:30, 3:30 і т.д.
The bus departs every hour on the hour. — Автобус відбуває щогодини о „рівній годині".

До слова „доба" немає точного відповідника в англійській мові. Можна сказати **"day and night"** або **"24 hours"**. Я не їв цілу добу. — **I didn't eat all day and all night.**
Поїздка триває дві доби. — **The trip takes fourty-eight hours.**

Одначе ідіома „кругла доба" перекладається як **round the clock**: **Some stores in New York work round the clock.** — Деякі крамниці в Ню Йорку відкриті круглодобово.

Слово **"season"** означає „пора року, сезон". У нього є похідні. Ось фраза, яку можна часто почути у прогнозі погоди: **Today's weather: sunny and unseasonably cold.** — Погода сьогодні: сонячно і не за сезоном холодно.
the four seasons — чотири пори року;
Cherries are out of season now. — Вишні ще не дозріли.

Одне із значень дієслова **"season"** — привчати, загартовувати:
You should season your child to cold. — Ви мусите привчати свою дитину до холоду (себто загартовувати її).
He is a seasoned traveller. — Він — загартований мандрівник.

Слово **"decade"** — типовий приклад мовної плутанини. Тут очевидним є латинський корінь („десять"), але українське „декада" означає „10 днів", а англійське **"decade"** — 10 років.
The 60's are known as the decade of hippies. — 60-ті роки відомі як десятиріччя гиппі.

Слово „вік" в українській мові має два значення:
1) епоха
Stone Age — кам'яна епоха, але:
Middle ages — середньовіччя;
2) скільки людина прожила.

Коротко нагадаю, що з різними інтервалами часу вживаються різні прийменники.
Години — **at: at 3 o'clock sharp** — точно о третій годині
Дні — **on: on Sunday**

Довші періоди часу (місяці, пори року, роки і т.д.) вимагають прийменника **"in"**:
in winter; in 1989; in the 70's; in the 19th century.

Коли мова про час, український прийменник „через" перекладається як **"in"**:
I'll be back in a few hours. — Я повернуся через кілька годин.

Одначе подібний зворот, який вказує на чергування, вимагає іншого прийменника:
Я працюю щодругий день. — **I work every other day.**

Зверніть увагу на вираз **"in years"**:
for the first time in years — вперше за довгі роки. (Два значення слова **"time"** — „час" і „раз" заставляють бути напоготові, весь час і кожного разу).
This time you are late. — Цього разу ви запізнились.
This time of the year in New York is very hot. — Ця пора року в Ню Йорку дуже спекотна.

Важливо відрізняти два відтінки слова „вчасно":
1) **on time** — точно за розкладом, за пляном.
The meeting starts at 10, you have to be there on time. — Збори починаються о 10-ій, вам треба бути там вчасно.
Ось реклама одієї авіякомпанії:
Our flights: on time, on the hour. — Наші рейси: за розкладом, щогодини.
2) **in time** — не запізно; так, щоби встигнути
He was just in time for dinner. — Він якраз встиг на обід.

Тепер про деякі дієслова, які часто вживаються із словом **"time"**:
It takes a lot of time to build a house like this. — Збудування такого дому вимагає багато часу.
How long does it take to get to Boston? — Скільки часу буде потрібно, щоб дістатися до Бостону?
Don't waste your time talking to him; he is hopeless. — Не трать часу на розмови з ним — він безнадійний.
We have to be there at 7, and now it's only 6 — we are making good time. — Ми мусимо бути там о 7-ій, а тепер щойно 6-та — ми вповні вспіваємо.

Зворот **"do time"** означає відбувати термін у в'язниці. Його синонім — **"serve time"**.
A person who does time for his life is called a lifer. — Людину, яка відбуває довічне ув'язнення, називають (в Америці) „лайфер".

Дієслово **"to consume"** — споживати" при означенні часу стає аналогічним дієсловові **"to take"** — забирати час:
This work is time-consuming — it takes a lot of time. — Ця праця забирає багато часу.

Одначе подібний зворот із дієсловом **"take"** є дуже популярною ідіомою і має інше значення:
take one's time — не спішитися.
It's too early — take your time. — Ще заскоро — не спішіться.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял опрацювала відповідально за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Юрій Сінгалевич — бандурист, актор, мистець, патріот

Юрій Сінгалевич був зачинателем і подвижником відродження кобзарського мистецтва в Галичині, одним із найвизначніших галицьких бандуристів початку XX ст. Йому виповнилось би цього року 85 років...

Юрій Сінгалевич

Народився Юрій Сінгалевич 25 травня 1911 року в с. Романів біля Бібрки на Львівщині, де дідусь його о. Яків Сінгалевич був тоді парохом. Батько Юрія працював на пошті в Романові, а згодом в Бережанах, часто хворів і незабаром помер. Виховання дітей, Юрія та його молодших братів Володимира і Богдана, лягло на плечі овдовілої матері.

Юрій змалку виявив любов до музики, ріс кмітливим, винахідливим хлопчиком. Навчаючись в гімназії з підручника Гната Хоткевича, сам виготовив бандуру і навчився на ній грати. Багато допомагав йому дядько, який мав велику власну домашню бібліотеку, що сприяло всесторонньому розвитку здібного юнака. Юрій був активним пластуном, грав не тільки на бандурі, але й на гітарі, мандоліні та інших інструментах, добре співав.

Закінчивши навчання та одружившись з Наталією Дуцько, дочкою священика, Юрій деякий час жив і працював у Перемишлі, а згодом у Львові. Він широко популяризує кобзарське мистецтво на західних теренах України, виступаючи як соліст-бандурист, а також у невеликих ансамблях (тріо, квартетах бандуристів) разом зі своїми учнями чи побратимами С. Ганушевським, С. Малюцою, Г. Бажулом, З. Штокалком, С. Ластовичем, В. Юркевичем та іншими.

Юрій Сінгалевич був дуже здібним педагогом та добрим організатором. Ще в довоєнний період він створює свою своєрідну кобзарську школу, в якій не тільки вчив грати на бандурі, але й пояснював, як самому виготовити інструмент, знайомив учнів з історією кобзарського мистецтва, показував як грати на таких народних інструментах як ліра, торбан, старинна кобза. Ціла колекція цих інструментів була цінним його надбанням. Вони прикрашали інтер'єр його скромної кімнати.

Одними із перших його учнів (1939 р.) були Володимир Хомик та Зенон Семків (із Щирця), які загинули в 1941 році, Андрій Мота та інші. Згодом у нього вчилися Зіновій Штокалко, Степан Малюца, Всеволод Васильківський, Любов Малкуш, Юрій Данилів, Михайло Табінський, Тереса Ваврик, Мирослава Гребенюк, Володимир Проник, Богдан Жеплинський, Володимир Дичак та інші.

Юрій Сінгалевич досяг високої техніки гри. Перший в Галичині почав грати на басах бандури трьома, а то й чотирма пальцями лівої руки. Став чудовим інструменталістом.

Крім своєрідного галицького способу гри, пропонував учням і вчив виконувати хоч кілька творів харківським способом гри, який, на жаль, після смерти Сінгалевича був призабутий в Галичині і тільки тепер знову відроджується.

Ще в передвоєнний період (у 1930-их роках) Юрій перший із галицьких бандуристів виступив на радіо, що відтак періодично повторювалося, а фірма „Одеон" в той час випустила першу платівку з записом інструментальних творів у його виконанні.

В репертуарі бандуриста було багато історичних, побутових, жартівливих народних пісень, інструментальних творів у власних обробках, кілька дум. Свої концертні виступи супроводжував часто розповідями про кобзу-бандуру та кобзарство.

На початку 1940-их років, разом з юним тоді ще Олегом Гасюком, Юрій Сінгалевич почав формувати першу у Львові і Галичині дитячу капелю бандуристів, а далі створив і першу в західних областях України капелю бандуристів дорослих у Львові.

Юрій Сінгалевич деякий час вчився в знаменитій школі Олекси Новаківського у Львові, а згодом став фундатором першого Лялькового театру у Львові, який існує і тепер. У театрі працював художником, скульптором (робив головки для ляльок), актором і постановником вистав. Збереглося кілька картин та низка етюдів і замальовок, виконаних Юрієм.

Ю. Сінгалевич підготував до друку свій підручник гри на бандурі, але видати його не зміг. Йому належить багато цікавих вправ та етюдів для бандури, обробок українських народних пісень, кілька власних творів. Деякі з них були опубліковані за кордоном. Зокрема, сім пісень та танців увійшли в „Кобзарський підручник" Зіновія Штокалка, виданий проф. Альбертського університету Андрієм Горняткевичем. Декілька творів в обробці Ю. Сінгалевича увійшли в золотий фонд бандуриста-віртуоза З. Штокалка та Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка із Дітройту.

Юрій Сінгалевич і його побратими тісно співпрацювали з Пластом, націоналістичним підпіллям та передовою інтелігенцією того часу і тому їх переслідували окупанти та комуністичний режим.

Дружина Юрія, після його трагічної загибелі, була репресована та заслана на каторжні роботи в Сибір. Там разом з братами Жеплинськими грала у створеній ними капелі бандуристів каторжан (в селищі Торба Томської области) та працювала на каторжних роботах у лісі. Страшна доля чекала також майже всіх юних учнів та побратимів Сінгалевича. Були арештовані і пройшли через ГУЛаги Всеволод Васильківський, Мирослава Гребенюк, Олег Гасюк, Михайло Табінський та інші.

Загинув Юрій Сінгалевич в автомобільній катастрофі при загадкових обставинах, повертаючись із своїми капелянами із чергового концерту. Сталося це у Львові 28 липня 1947 року. Похований з кобзарськими почестями на Личаківському цвинтарі у Львові.

Пам'ять та добра слава про видатного бандуриста, мистця, актора, кобзарського „пан-отця" - вчителя та невтомного суспільного діяча житиме вічно. Традиційним стане Всеукраїнський Фестиваль кобзарського мистецтва, який проводитиметься у Львові.

Богдан Жеплинський,
голова Львівського осередку Всеукраїнської спілки кобзарів, бандуристів, лірників

Редакторові „Культури" сповнилося 90 років

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як довідуємося зі сторінок тижневика „Наше Слово", що появляється у Варшаві, там в столиці торжественно відзначено в осідку польського Пенн клюбу 90-річчя широковідомого польського журналіста Єжи Гедройца, редактора „Культури", літературного місячника польською мовою, що появляється від 1947 року в Парижі і від початку до сьогодні за єдиною редакцією того „залізного" журналіста.

Є. Ґедройц не приїхав з Парижа на ці святкування, як взагалі досі не відвідував Польщі, а переслав лише листа, в якому скромно окреслює свою півстолітню працю, як редактор цього виїмкового журналу, в якому, як сам пише, „старався окреслити візію Польщі, як у культурній так і політичній ділянці".

Як відомо, „Культура" стала незвичайно популярним журналом для поляків та українців в цілій діяспорі, а відтак також в Польщі. Є. Гедройц мав завжди дуже прихильне відношення до українців та їхніх проблем, як взагалі посвячував багато місця і уваги проблемам Сходу Европи і українському питанню зокрема. Там постійно появлялися статті на українські теми, переклади прозових і поетичних творів українських письменників, а у бібліотеці „Культури", яка постійно видає літературну та публіцистичні твори вийшла українською мовою антологія української літератури 1917–33 років Юрія Лавріненка п. з. „Розстріляне відродження". Про це відношення редактора до України говорив на вечорі у Пенн клюбі письменник Чеслав Мілош, який ствердив, що ідеї діялогу з Україною, які підкреслював Є. Гедройц виявилися влучними.

Редактора „Культури" називають аристократом духа, джентельменом та вічно молодим у своїх задумах і доборі співробітників. Бібліотека „Культури" постійно поповнюється новими літературними та політичними творами, а почитність журналу збільшується. Завдяки редакторові та його відкритій настанові до критики, „Культура" є цікавою та гнучкою. Тому в оцінці усіх доповідачів, що характеризували працю 90-літнього редактора було багато похвал, подиву та признання.

Саме завдяки безперебійній праці Є. Гедройца на пості редактора „Культури" цей польський журнал належав і далі належить до нечисленних, який безсторонньо і прихильно порушує українські проблеми та відступає місце на своїх сторінках українським літераторам і журналістам з діяспори. Шкода, що між промовцями на вечорі у варшавському Пенн клюбі не виступив також речник української спільноти. Є ще одначе час висловити Є. Гедройцеві наші побажання і привітання.

О. Кузьмович

Талант і боже...

(Закінчення зі стор. 2)

від санітарок, медсестер і до іменитих професорів, які сидять у високих міністерських кріслах, проходять перед читачем. Справжня галерія образів. Із них — найтеплішими словами про помічницю від Бога Лесю Станчак, нашу дорогу українючку, чиї батьки з Львівщини. Це вона, працюючи в кардіологічному відділені Бостонського Дитячого Шпиталю, знаходить дорогу до одного з найталановитіших хірургів в Америці й світі — Алдо Кастанеди. Лікуючим лікарем стає Айре Пернез, керівник групи трансплянтації серця.

Просто неможливо читати ті настроєві картини, які передували операції. Не знати, якою методою вони написані (тільки не соціялістичним реалізмом із його фальшивим пафосом!) Авторці цих рядків довелося в Закарпатті та за його межами розмовляти з різними читачами, до рук яких потрапили перші примірники повісти. В чомусь вбачали (окремі з лікарів, задіяних у творі, або такі, котрі прямо чи опосередковано знали цю історію) занадту вимогливість авторки до звичайних спеціялістів-виконавців... Мовляв, сильних натур, які могли б протидіяти чиновникам від медицини, просто одиниці...

Художньо-документальна повість Любови Дмитришин — по-жіночому безкомпромісна і мудра. Це — документ часу, якому (а я хочу в це вірити!) пережити літа її десятиліття. Він довго дивуватиме читача подвигом Матерів — українських і зі світу... Так мистецьки переконливо написати (скласти щоденник — не родинний, а суспільно значимий) може лише непересічна особистість і талант...

Можна б зупиняти увагу на передньому слові до книжки й посперечатись з авторкою за правомірність визначення рамок оповіді. Та вже перші сторінки розходяться з концепцією — автор один, але „цим нітрохи не применшуючи ролі ні батька, ні його переживань та трудів, бо справді ми ділили порівну і свою радість, і своє горе". Твір написано на одному подиху, змушуючи по-людськи жахатися деяких т. зв. спеціялістів від медичної науки — людей безпринципних, аморальних. Та чи лише від науки? Калейдоскоп подій із постатями (трагічними) матерів, котрі з усіх усюд приїхали в столицю імперії благати допомоги для дитини.

Людина живе серед людей. Одні з них — добрі приятелі Сергій і Зіна з Мукачева. До слова, Сергій — чемпіон Европи і світу з короткохвильового спорту — в етері шукав зв'язку з радіокореспондентами з усього світу, аби допомогти маленькій Любі. Юрко Ажнюк, Тамара, поет із Болгарії — приятель письменника Володимира Ладижця, редактор Стапан Ваш, отець Кенез, адвокат Констанція Лізіо, пан Ружицький, п-во Гетьманські...

Передостанні абзаци процитуємо. Вони напрочуд промовисті:

„Неймовірне стало дійсністю. Осягнути це до кінця ще довго буде неможливо. Із-за залізної комуністичної заслони Америка виглядала такою далекою, страшною, незрозумілою. Яке ж щастя, що та заслона рухнула, і відкрилася нам ця далека земля в усій своїй доброті і красі...".

„Нашу дитину вів Господь!" — таке переконання матері. Талант допоміг цю дорогу описати. Й так, що всі читають — захоплено, з гіркотою, мужньо... Чи потрібна була така книга, чи могла вона побачити світ за совєтських часів? Відповіддю на це можуть бути слова самої матері і авторки: „Я даю собі слово славити Господа завжди і всюди, і всім розповідати про чудо Його доброти".

До цього хочеться додати, що мистецьке оформлення книжки виконане старшою донькою авторки — Ерікою Слуцькою (Часто). Воно є вдалим додатком до розповіді, зображуючи на передній обкладинці безпросвітню тьму із слабеньким світлом вдалині між гілками безлистого дерева, а на кінцевій — розквітлу гілку. Це — гарна мистецька знахідка. Водночас це є і милим свідченням творчої співпраці матері і доньки, письменниці і мисткині.

Юлія Зейкан — член Спілки Журналістів України і член Спілки Письменників України, головний редактор першого на Закарпатті незалежного журналу „Краянка", працівниця обласної газети „Закарпатська Правда", заступник голови Української Народної Ради Закарпаття (об'єднання понад 20-ти політичних партій та громадських організацій Закарпаття).

Книжку „Українська мати" можна замовити за адресою: Foundation Ukrainian Book, 18 Briarwood Rd., Jersey City, N.J. 07305.

Зустріч В. Чорновола з громадянством Клівленду

В залі собору св. Володимира в Пармі у вівторок, 27-го серпня, відбулася зустріч депутата Вячеслава Чорновола з громадянством Великого Клівленду. Зустріч офіційно відкрив голова УЗО мгр Василь Ліщинецький, який, до речі, попереднього дня повернувся з довшої поїздки в Україну, вітав В. Чорновола та делегацію білорусів на чолі з Зеноном Позняком і численних слухачів. Дуже вимовною була обставина, що зібралося багато людей, і то на обох імпрезах — в неділю, 25-го серпня, на фестивалі з нагоди 5-ліття проголошення самостійности України і на зустрічі з Чорноволом. Це доказує, що наша громада бере активну участь в розбудові нашої молодої держави, уболіває над її невдачами і труднощами та радіє її здобуткам. Голова УЗО також коротко накреслив всім нам відому сильветку широкої політично-громадської діяльности прелегента. Він за фахом журналіст, політик, депутат Верховної Ради, голова демократичного об'єднання Рух, голова і член різних комісій та організацій, правозахисник, колишній довголітній в'язень комуністичних тюрем і таборів заслання.

В. Чорновіл почав своє цікаве і змістовне слово від привіту України для діяспори з нагоди 5-ої річниці проголошення відновлення самостійности України і разом з тим 140-ої річниці з дня народження великого генія України Івана Франка. Згадав і про величаві святкування 5-ої річниці в Україні, а особливо в Києві. Можна було з радістю бачити десятки тисяч людей на Хрещатику, багато молоді і любуватися чарівним спектаклем концертів та музики. „Україна є і буде, — сказав твердо і переконуючо Чорновіл. — В Україні всюди відчувається поправу та успіхи". Чорновіл ствердив, що великою помилкою Президента Л. Кравчука було збереження при владі старої комуністичної номенклятури. Їх треба було замінити новими, патріотично настроєними українцями. Апаратчики-комуністи навмисне і цілеспрямовано бойкотують та торпедують різні реформи відносно оздоровлення, демократизації та приватизації України і прагнуть до союзу з Росією. Президент Леонід Кучма вже багато доброго навчився та значно зукраїнізувався, за що комуністи недолюблюють його. З вибором його Президентом України він відчув велику відповідальність і наступила в нього ґрунтовна метаморфоза поглядів у позитивному напрямі.

Національною базою і пульсуючим „євшан-зіллям" у постанні самостійности України була, безперечно, Галичина, сказав Чорновіл. Її національні ідеї і просвічування та просякали в інші області, особливо східньої та південної України, позитивним вислідом чого було проголошення самостійности 24-го серпня 1991 року, а пізніше несподіданий референдум цілого українського народу і з рекордовим результатом — понад 90 відс.

Чорновіл признає, що демократичні сили в Україні не зуміли об'єднатися і розпорошилися на різні політичні фракції. Але це наша історична вада, „бо де два українці, там три гетьмани", сказав жартома Чорновіл. Ми вчимося на помилках минулого, але йде до кращого. Олександер Мороз, голова Верховної Ради, перехитрив і Кравчука і Кучму, бо прикинувся на позір бути демократом і тому виграв. Але зате при схваленні Конституції також програв, бо побоявся висліду загальних виборів та голосування, якими Кучма загрозив, і мусив, „бідака", здатися. Чорновіл переконаний, що через наступних 5 років Україна вже стане на ноги політично та економічно. В побудові держави мусить бути історична тяглість, і не можна взоруватися на структурі ЗСА, бо це інші обставини. Після промови Чорновола показано відео з нарад Верховної Ради над схваленням Конституції.

Д-р Ігор Махлай вітав прелеґента, білоруську делеґацію та гостей з рамени відсутніх і перешкоджених отців собору Ганкевича та Наконечного і церковних організацій та побажав успіхів. Голова Демократичного об'єднання білорусів на захист Білорусі Зенон Позняк привітав українців з нагоди п'ятилітнього ювілею і в своєму виступі сказав: „Ми програли, бо в нас не було Галичини, як у вас. В Білорусі, як і в Україні, у Верховній Раді засіли комуністи. Президент Білорусі Лукашенко — це зрадник і вислужник КГБ. Він стремить до цілковитої злуки з Росією і рядить по-диктаторськи, на взір КГБ. Ми боремося за вільну Білорусь, наш стяг, корінь і рідну спадщину. Самостійна, сильна Україна — це запорука і вільної Білорусі. За ці ідеали можна і вмерти. Росія, при співпраці місцевих комуністів, допровадила до цілковитої асиміляції білоруського народу. Наприклад, у Мінську, столиці, немає жодної білоруської школи. Приклад Білорусі — це велика пересторога і 'мементо' колонізаційної політики Росії і для інших вільних народів та цілого світу".

При кінці цього вечора голова УЗО мгр Ліщинецький попросив до слова заступницю голови мгр Лідію Базарко, яка подякувала прелегентам за доповіді, Управі собору св. Володимира та слухачам за присутність.

Д-р Володимир Боднар

Героїчний...

(Закінчення зі стор. 2)

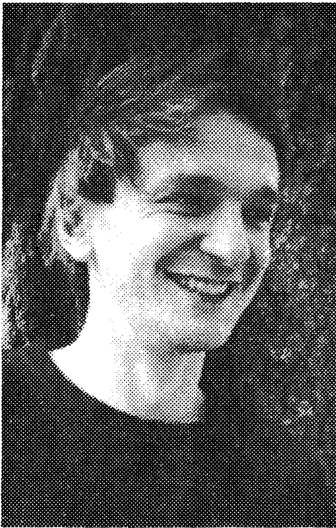
Нарід скріплює свої ідеологічні фундаменти вірою у Бога, який подарував йому самостійність після 300-річної неволі.

Підсумовуючи оці рядки і відкинувши зневіру, можемо без найменшого сумніву дійти до логічного висновку, що незважаючи на внутрішні та зовнішні перешкоди, Україна не піддалась Москві. Живе, бо у ній живе непереможний український дух!

П'ятирічні героїчні зусилля українського народу викликують у цілому світі подив, а в українському народі вони скріплюють національну гордість, почуття самобутности і любови до батьківщини, якій ім'я є Україна... Чудом було створення незалежної української держави, але п'ять років існування її не було чудом, а вислідом великої праці і великої віри.

Зустріч з цікавими людьми в Луїзіяні

Як не дивно, куди б не поїхав, в який далекий, чи близький куток світу — завжди приємно зустріти своїх земляків з України, а ще приємніше, коли вони достойні люди і вміють залишити після себе добрі справи, що ощасливлюють інших людей.

О. Столін

Ідучи найдовшим в світі мостом, що пролягає над водяним простором і сягає 26 миль, об'єднуючи північний і південний береги величезного озера Пончертрейн біля Ню Орлінс, дізнаєшся, що цей міст — це твір Мирона Лепкалюка, вихідцем з Гуцульщини, якою так пишається.

Коли пересікаєш цей простір блакиті й краси водяної й небесної, потрапляєш на північний берег. Тут, в старовинному будинку, під могутнім крислатим дубом замешкав молодий художник з Києва Олександер Столін. Його всі тут знають і люблять. Та й не дивно, бо він людина щедра, щира і, безумовно, талановита. Містечко Медисинвілл замале для українського художника, так пише про нього американська преса. Бо й дійсно, коли знайомишся з його різностилевими картинами, перед тобою відкривається велич емоційної краси його мистецтва. Це містечко нагадує Олександрові Осокорки під Києвом, де проходило його літнє дитинство в товаристві улюбленого діда. Закінчив Київський Поліграфічний Інститут ім. Федорова. Мав успішні виставки в Ню Орлінсі, художньо оформлював Марді Ґра, що широко святкується тут. В ЗСА він знайшов ту волю, яка необхідна для творчости, але йому б не хотілось, щоб „між нашими країнами були колись якісь непорозуміння, що спричиняли б труднощі в можливості вільно відвідувати улюблений Київ, зустрічатися з друзями, малювати й повертатися до ЗСА, тобто не бути прив'язаним до одного місця. А для цього потрібне порозуміння між обома країнами і не дай Бог, щоб комуністи колись прийшли до влади, я їх не терплю", — сказав щиро Сашко. — Мрію, щоб мої картини були в усіх ґалеріях світу, хоч знаю, що є багато художників набагато талановитіших від мене, але було б цікаво побачити міссісіпські пейзажі в Києві, а київські в Луїзіяні". Особливе ставлення має до тих, хто, як і Сашко, народив-ся і виріс в найкращому місті світу, Києві. „Це для мене особливі люди... Люблю реалістичне мис-тецтво і сам намагаюся творити в цьому стилі; мій взірець Веляскез, хоч ціную мистецтво в стилі постмодерн. Через свої картини прагну показати людські емоції, парадоксальні факти історії і вічну красу". Сумує за Києвом, за друзями, за будинками.

У грецькому консуляті (зліва): військовий аташе Греції Дж. Каляроні, інж. Д. МекКала, Галя Ковчанич і грецький консул Д. Кицетос.

***

Найбільше побажання для України — знайти своє родовище нафти, на що провідний американський інженер Басс Ентерпрайз продакшен компані, Дейвид МекКала, сказав, що це є можливим, але це справа якогось часу, а нафта потрібна людям тепер, то чому ж купувати за найдорожчими цінами її в Росії, коли Україна має можливість, використовуючи водяні сполучення, транспортувати нафту з Норвегії за доступними цінами. Полагодити цю справу він може, маючи друзів-спеціялістів в цій галузі, які радо допоможуть, як вони сказали, Европа — наш дім, а Україна европейська держава. Приємно мати добрих друзів всюди, знаючи, що завжди зрозуміють в нелегку хвилину без зайвих слів, як Греція, що допомогла частинно сплатити грошовий внесок в ООН Україні в цьому році. Про що радо повідомив грецький консул в Ню Орлінс Діонісіос Киветос, коли довелось привітати з днем незалежности Греції. Також він був дуже гордий, що в Україні, крім амбасади в Києві, недавно відкрито консулят в Маріюполі, де мешкає багато українських греків. Сказав, що греки хочуть бути в мирі й співпраці з Україною і готові допомагати, чим зможуть. Щиро висловлював свою радість, що в Европі постала така красива держава Україна.

Г. К.

Вимагають...

(Закінчення зі стор. 1)

нуров виступив на сесії Верховної Ради і попросив депутатів не робити передчасних висновків, доки ФДМУ не представить офіційний звіт.

Генеральна прокуратура вимагає притягнути до відповідальности голову ФДМУ Ю. Єханурова за те, що він знехтував постанову Верховної Ради щодо об'єктів, які не підлягають приватизації, у зв'язку з їхнім загальнодержавним значенням. Йдеться про порушення українських законів під час корпоратизації та приватизації акціонерних товариств „Укрнафта" та „Укрґазпром". Перевіркою встановлено, що ФДМУ порушив постанову Верховної Ради з 10-го липня 1996 року. Парляментарна комісія пропонує також перевірити правильність оцінки вартости згаданих об'єктів.

За словами Єханурова, малу приватизацію практично закінчено і 80 відсотків грошей від цього надійшло до державного бюджету. В ході великої приватизації перед ФДМУ постало „суперечливе завдання": з одного боку розділити порівно сертифікати, а з другого боку — продати об'єкти якомога дорожче. Обговорення діяльности ФДМУ продовжиться після отримання офіційного звіту.

НАЙНОВІШІ СТАТИСТИЧНІ дані Оборонного фонду охорони довкілля вказують на те, що нищення тропічних лісів, зокрема в околицях ріки Амазонки за останніх кілька років значно збільшились, хоч бра-зилійський уряд твердить, що його закони охорони довкілля значно зменшили той нищівний процес. Ситуація настільки загрозлива, що угрупування охорони довкілля в Бразилії та інших країнах почали бити на сполох. У наслідок цього уряд Бразилії знову загострив свої закони охорони довкілля та бодай назовні співпрацює з чинниками та угрупуваннями охорони довкілля.

У СІНҐАПУРІ ФІРМА КЕЙ МАРТ закрила свою останню крамницю, чим зліквідувала зовсім свою присутність у південносхідній Азії та зосередила свою увагу на континентах Північної та Південної Америки. Крамниця Кей Март, що її закрито минулої неділі, 8-го вересня, у Сінґапурі була останньою із трьох крамниць, які Кей Март відкрив з місцевим спільником Метро Голдінґс тому два роки. Згадані три крамниці у Сінґапурі затруднювали 380 осіб і були одні з 50 крамниць Кей Март, що їх закрито цього року в світі.

ГУБЕРНАТОР ПУЕРТО РІКО Педро Роселльо, після особистого звидження з гелікоптера повені та руїни, що її приніс і залишив на острові гураґан „Гортенсія" у вівторок, 10-го вересня, звернувся офіційно до президента Билла Клінтона з проханням визнати Пуерто Ріко зоною нещастя та надати якнайшивдшу допомогу в цій катастрофічній ситуації. Прелімінарні обчислення виказують, що Пуерто Ріко зазнало шкоди на понад 200 млн. дол., а понад 10,000 осіб досі знаходиться у тимчасових притулках, бо повінь знишила їхні житлові приміщення.

ДЖЕК КЕМП, КАНДИДАТ Республіканської партії на віцепрезидента ЗСА у цьогорічних президентських виборах, минулої середи, 11-го вересня, гостро скритикував закордонну політику президента Билла Клінтона, а зокрема його вагання, щодо полагодження іракської ситуації. Він твердить, що ця гра Іраку є саме вислідом цієї нерішучости американської закордонної політики, котру тепер застосовує президент Б. Клінтон.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

У Києві відкрито виставку українського самвидаву

19-го серпня 1996 року у колишньому приміщенні Києво-Печерської друкарні, а нині Державному Музеї Книги і Друкарства України відбулося відкриття виставки „Український самвидав". В організації виставки, присв'яченої 5-ій річниці, взяли участь Незалежне Видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка і Всеукраїнське Товариство Політв'язнів та Репресованих.

Виставка знайомила присутніх з самовидавними творами та документами 1960-1980-их років і роботами художників — учасників правозахисного руху. Адже саме шестидесятницький рух, на думку Михайла Гориня, поєднав людей, які мали політичні нахили, з творчою інтеліґенцією — художниками, скульпторами, поетами, вченими — і таким чином дав широкий розголос національній справі по всій Україні, не дивлячись на тотальне шпигування, слідкування і неможливість існувати навіть підпільно.

„У самвидав, — за словами Євгена Сверстюка, — йшли лише ті речі, які мали крила. І які могли самостійно літати. Самвидав — це надзвичайно важлива моральна селекція. Тому речі, що потрапляли до нього, не застаріли до нині і не застаріють ніколи. Самвидав підняв престиж українського імени у світі, і велика честь тим людям, які одважно підняли це на Заході, які це друкували (як видавництво „Смолоскип" та інші), які замість того, щоб шептатися й радитися, — чи провокація це чи ні, чи вигідно це КДБ чи не вигідно — просто орієнтувалися на живих людей. А люди робили і робили все ефективно. І в тому стоїцизмі є урок і для нас сьогодні. Не треба думати, що головне — лобом пробити стіну, головне — в собі пробити стіну".

Учасники самвидавчого руху, що і тепер є активними громадськими діячами, поділилися з присутніми своїми спогадами, переживаннями та надіями. На святковому відкритті слово мали організатори виставки — директор музею Любов Косміна, голова товариства Євген Пронюк і депутат Верховної Ради України Левко Лук'яненко, голова міського Відділу культури О. Биструшкін, О. Палій (від музею) та багато інших. „Подивімось сьогодні, — звернувся до присутніх Осип Зінкевич, — на цей зал, на ці документи і твори, на ті, ще молоді в той час, обличчя. Подумаймо всі ми, зібрані тут, про відданість тих, які перебували в тюрмах, концтаборах і на засланні, про їхню самопожертву, дружбу і солідарність за колючим дротом — і зробімо льоґічний і раціональний висновок: яким мені бути сьогодні, щоб не схибити, щоб не підвести довіру тисяч, які в той час мені повіри-ли і які сьогодні почина-ють у мені сумніватися".

На виставці були представлені експонати „Смолоскипа", колектив якого, в ті не так далекі роки, працював „для Ідеї". „Колишнім політв'язням і правозахисникам повірив наш народ і проголосував за незалежність. Світ повірив у правоту наших змагань — визнав і сприйняв нас як рівного серед рівних. Так, ми однозначно ставились до всіх правозахисників, — сказав Осип Зінкевич, — до всіх разом і до кожного окремо, не зважаючи, хто і до яких груп належав. Однак, сьогодні, після п'яти років нашої незалежности, ми з далекого Заходу неоднозначно ставимось до декого з тих, на чий захист ми ставали, чиї твори публікували і в правоту чиїх ідей ми повірили".

Основною частиною експонатів на виставці були самвидавчі документи видавництва „Смолоскип", перевезені зі ЗСА в Україну. Серед них — оригінали перших випусків „Українського вісника", матеріяли і документи Української Гельсінкської групи, щоденник Юрія Шухевича, писаний ним у 80-их роках у Чистяківській тюрмі, бюлетені УГГ, журнал „Кафедра" та багато іншого. Були виставлені твори українського самвидаву, перевидані українською та іноземними мовами видавництвом „Смолоскип" та іншими видавництвами у ЗСА і Західній Европі.

Крім того на виставці були виставлені самвидавчі експонати, зібрані з приватних архівів колишніх політв'язнів і репресованих — Е. Сверстюка, В. Кушніра, Ю. Бадзя, В. Шевченка, І. Геля, М. Руденка та інших, а також архівів СБУ (колишнього КДБ). Серед них вирізнявся „Український вісник", випуск No. 5, який так і не дістався на Захід і не був видрукований.

Виставка буде відкрита до кінця жовтня і її можна відвідати кожного дня (за вийнятком вівторка) за адресою: Державний Музей Книги та Друкарства України, вул. Січневого повстання, 21, блок 9 (Києво-Печерська Лавра).

УІС „Смолоскип"

У Денвері відсвяткували 5-ту річницю незалежности України

Субота, 24-го серпня 1996 року, надовго залишиться в пам'яті тих, що взяли участь у святкуванні цієї радісної для всіх українців річниці. Наша громада зробила все можливе, щоб гідно вшанувати преважливу подію в історії українського народу. Своєчасно створено Громадський комітет, який зайнявся підготовою святочного концерту. До комітету увійшли: о. Василь Бучик, Наталка Богданович, Надя Барейро, д-р Борис Вавріщук, Тетяна Ґаєцька-Винар, Володимир Ґордіїв, Арета Колодій, Любомир Колтунюк, Олена Морозевич, д-р Іван Овечко, д-р Наталія Паркер, Дозя Федак і Марія Фіґлюс.

Святочний концерт відбувся в просторій залі, по береги заповненій публікою, серед якої були гості-неукраїнці. Перед відкриттям святочної програми на клявіятурі пригравав українські та інші мелодії Зенон Орищин. Свято відкрила коротким словом д-р Наталія Паркер, а мгр Тетяна Ґаєцька-Винар відчитала почесну грамоту від губернатора стейту Колорадо Роя Ромера. Вона також представила почесних гостей, а серед них відомого приятеля українців Дениса Ґелаґера — колишнього стейтового сенатора, який тепер є радником міста Денвер. Ґелаґер зложив щире побажання українцям з нагоди п'ятої річниці незалежности і закінчив словами „Слава Україні".

Діти Тарас, Місьо і Роксоляна Винарі під звуки гри на фортепіяно „Ой у лузі червона калина" з прапорами і червоною калиною увійшли на сцену та відспівали „Від синього Дону до сивих Карпат" (слова О. Кобця, муз. М. Гайворонського). Публіка нагородила їх гучними оплесками.

Святочну промову українською мовою виголосив д-р Іван Овечко. Це правда, сказав промовець, що Україна здобула незалежність без проливу крови, але не забуваймо, що наш шлях до свободи й незалежности України вкритий величезними жертвами і ріками крови українських патріотів.

Немов маляр вдалими штрихами, промовець коротко згадав головні періоди визвольної боротьби українського народу за самостійність, що коштувало нашому народові незлічимих жертв та страшних терпінь від жорстокої неволі. Промова д-ра І. Овечка була сповнена оптимізмом та вірою в те, що український народ подолає всі труднощі та закріпить свою незалежність і займе належне йому місце серед інших народів.

На закінчення промови д-р І. Овечко прочитав свій вірш „Пишайся, Вкраїно". Святочна громада нагородила автора рясними оплесками.

Злучений хор української католицької і православної церков під проводом інж. Олега Завадовича, під акомпаньямент на фортепіяні піяністки Наталки Богданович виконав кілька стрілецьких та упівських пісень і марш „Україна", на слова І. Багряного, музику Г. Китастого.

Добрий мистецький рівень програми можемо завдячувати мистцям з України піяністці Наталці Богданович, випускниці Львівської консерваторії, та Олені Гірній, випускниці Київської консерваторії. Вони виконали низку сольових та дуетних пісень, інших музичних творів українських композиторів: А. Кос-Анатольського, Б. Барвінського, М. Колесси, С. Людкевича, М. Скорика та інших, за що були нагороджені щирими оплесками.

Сопрано з України Людмила Климук у супроводі на фортепіяні Наталки Богданович відспівала „Ой не світи, місяченьку" в обр. М. Лисенка та „Ой казала мені мати", муз. С. Гулака-Артемовського.

Наш денверський декляматор Володимир Крушельницький і цим разом добре деклямував „Наш світлий Храм" С. Черкасенка, а Тетяна Ґаєцька-Винар — „Оду до пісні" Романа Купчинського.

Гурток танцюристів „Постоли" під керівництвом Томи Мастерсона виконав три народні танки: „Закарпатський танок", „Гуцулка Оля" і хоровод „Червона калина".

При вході на концерт гості отримували друковану програму в мистецькому оформленні Тетяни Ґаєцької-Винар, а також набували пам'яткові жетони. На сцені виднів великий тризуб і написи англійською та українською мовами — „5-річчя незалежности України". Серед присутніх на концерті відчувалося святочне піднесення. Кожен впевнювався в тому, що незалежність України — це вже не мрія, а радісна дійсність.

К. К.

Схвалено...

(Закінчення зі стор. 1)

країни, які стоять на порозі виготовлення власної ядерної зброї — Ізраїль, Індія і Пакістан. Якщо Індія не змінить свого наставлення і не підпише договору, то він не матиме сили міжнародної угоди. В цих умовах для ООН нічого більше не залишиться, як сподіватися, що схвалення документу більшістю держав стимулюватиме дальші зусилля, спрямовані на заборону випробувань найбільш смертоносної зброї. Як відомо, від 1945 року у світі здійснено 2,045 ядерних вибухів.